

คณะศึกษาศาสตร์
อุฬารกรณบัณฑิตวิทยาลัย

302.2014

ก340

2551

ณ.1

ทฤษฎีการสื่อสาร

Psychology of Communication

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กิตติ กัมภักย์

สารบัญ

	หน้า
ตอนที่ 1: วิวัฒนาการของจิตวิทยาการสื่อสาร: จาก فروยด์ ถึง ลาสซาร์สเฟลด์	1
บทที่ 1 จิตวิเคราะห์กับการสื่อสาร	3-17
1.1 ซิกมุนด์ فروยด์ เจ้าสำนักจิตวิเคราะห์	3
1.2 ชีวิตของ فروยด์	3-6
1.3 ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ (Psychoanalytic theory)	6-7
1.4 วิธีการของ فروยด์	7-8
1.5 การบำบัดด้วยการพูด (The Talking Cure)	9-10
1.6 ความป่วยไข้ที่เกิดเองและการวิเคราะห์ความฝันของ فروยด์ (Freud's Creative Illness and Dream Analysis)	11
1.7 การถ่ายโอนความรู้สึกและการลอกเลียนบุคลิกภาพ (Transference and Identification)	11-12
1.8 การพัฒนาทฤษฎีจิตวิเคราะห์	12-13
1.9 การพัฒนาบุคลิกภาพ (Personality Development)	13-15
1.10 คุณูปการของทฤษฎีจิตวิเคราะห์ต่อวงวิชาการนิเทศศาสตร์	17
บทที่ 2 สำนักมาร์กซิสต์กับจิตวิทยาการสื่อสาร	19-32
2.1 คาร์ล มาร์กซ์ เจ้าสำนัก	19
2.2 ชีวิตของ มาร์กซ์	19-22
2.3 ลัทธิมาร์กซ์คืออะไร	22-24
2.4 สำนักวิพากษ์	24-25
2.5 สำนักแฟรงก์เฟิร์ต	26-27
2.6 ใครเป็นใครในสำนักแฟรงก์เฟิร์ต	27
2.7 การผนวกรวม Marxism กับ Freudian Theory	27-28
2.8 ลัทธิอำนาจนิยม (Authoritarianism) ลัทธิคลั่งชาติ (Fascism) และลัทธิเหยียดยิว (Anti-Semitism)	29
2.9 การย้ายกลับไปแฟรงก์เฟิร์ตและการหันไปหา فروยด์	30
2.10 สำนักวิพากษ์ (Critical School) และสำนักประจักษ์นิยม (Empirical School) กับการวิจัยการสื่อสาร	30-31
2.11 ทฤษฎีวิพากษ์ในปัจจุบัน	31
2.12 คุณูปการของ มาร์กซ์ และสำนักวิพากษ์ต่อนิเทศศาสตร์	32

	หน้า
บทที่ 3 แฮเบอร์ท มาร์คุส (Herbert Marcuse) และเอริช ฟรอมม์ (Erich Fromm) กับจิตวิทยาการสื่อสาร	33-39
3.1 แฮเบอร์ท มาคุส	34
3.1.1 แนวคิดและทฤษฎีของมาร์คุส	35
3.2 เอริช ฟรอมม์	36
3.2.1 ทฤษฎีการหนีไปจากเสรีภาพ (Escape from freedom)	36-39
บทที่ 4 สำนักพาโล อัลโต (Palo Alto School) และชิคาโก (Chicago School) กับจิตวิทยาการสื่อสาร	41-57
4.1 The Palo Alto Group และการสื่อสารเชิงปฏิสัมพันธ์ (Interactional Communication)	41
4.1.1 การก่อตัวของของกลุ่มพาโล อัลโต	41
4.1.2 เกรกอรี เบเทอสัน เจ้าสำนัก	41-42
4.1.3 กลุ่มพาโล อัลโตกับฟรอยด์	42-44
4.1.4 การสื่อสารอภิปาก (Metacommunication)	44-46
การสื่อสารพาราดอกซ์ (paradox) และสภาวะทวิ (double bind)	
4.1.5 "One Cannot Not Communicate"	46-47
4.1.6 คุณูปการของกลุ่มพาโล อัลโต ต่อนิเทศศาสตร์	47-48
4.2 สำนักชิคาโก (The Chicago School)	49
4.2.1 จอร์จ ซิมเมล กับสังคมวิทยาแห่งชิคาโก	49-50
4.2.2 คูลี คิวอี้ มิด และพาร์ค	51
4.2.2.1 ชาร์ลส์ ฮอร์ตตัน คูลี (Charles Horton Cooley)	51-52
4.2.2.2 จอห์น คิวอี้ (John Dewey)	52-53
4.2.2.3 จอร์จ เฮร์เบิร์ต มิด (George Herbert Mead)	53-54
4.2.2.4 โรเบิร์ต อี. พาร์ค (Robert E. Park)	51-55
4.2.3 คุณูปการของสำนักชิคาโกต่อนิเทศศาสตร์	56-57
บทที่ 5 แฮโรลด์ ดี. ลาสเวลล์ (Harold D. Lasswell) และพอล เอฟ. ลาสซาร์เฟลด์ (Paul F. Lazarsfeld) กับจิตวิทยาการสื่อสาร	58-73
5.1 แฮโรลด์ ดี. ลาสเวลล์ (Harold D. Lasswell)	59
5.1.1 ทฤษฎีจิตวิเคราะห์กับการเมือง	59-60
5.1.2 การวิเคราะห์เนื้อหาสารโฆษณาชวนเชื่อ	60-62
5.1.3 การโฆษณาชวนเชื่อคืออะไร?	62-63
5.1.4 การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)	63

	หน้า
5.1.5 การสัมมนาเรื่องการสื่อสารที่มูลนิธิร็อกกีเฟลเลอร์	63-64
5.1.6 คุณูปการของลาสเวลล์ต่อนิเทศศาสตร์	64-65
5.2 พอล เอฟ. ลาซาร์สเฟลด์ (Paul F. Lazarsfeld)	65
5.2.1 ชีวิตและการศึกษาของพอล ลาซาร์สเฟลด์	66-67
5.2.2 นักสังคมนิยมหมู่ลาซาร์สเฟลด์	67
5.2.3 สถาบันวิจัยของลาซาร์สเฟลด์ในเวียนนา	68
5.2.4 การศึกษาการว่างงานที่มารีเ็นธา (Marienthal)	69
5.2.5 โครงการวิจัยวิทยุในอเมริกา	70-72
5.2.6 คุณูปการของลาซาร์สเฟลด์ต่อนิเทศศาสตร์	72-73
ตอนที่ 2 : กลุ่มทฤษฎีจิตวิทยาการสื่อสารปัจจุบัน	75-78
บทที่ 6 ทฤษฎีการผลิตสาร (Theories of Message Production)	80-86
6.1 อุปนิสัยและพฤติกรรม (Trait and behavior)	80
6.1.1 อุปนิสัย อารมณ์ และชีววิทยา	80-81
6.1.2 ตัวอย่างอุปนิสัย	81
6.1.3 ความอารีอารอบและการปรับตัว (accommodation and adaptation)	82
6.2 กลุ่มทฤษฎีความรู้/ความคิด (Cognitive Theories)	82
6.2.1 ทฤษฎีการวางแผนและการกระทำ (Theories of Planning and Action)	82-84
6.2.2 ทฤษฎีการเลือกสาร (Theories of Message Selection)	84-86
บทที่ 7 ทฤษฎีการรับและประมวลสาร (Theories of Message Reception and Processing)	88-99
7.1 การตีความสาร (message interpretation)	89
7.1.1 ทฤษฎีความหมายของออสท์	89-91
7.1.2 ทฤษฎีการอ้างเหตุผล (Attribution Theory)	91-92
7.2 การจัดการข้อมูล (Information Organization)	92
7.2.1 ทฤษฎีการบูรณาการข้อมูล (Information-Integration Theory)	92-96
7.2.2 กลุ่มทฤษฎีความสอดคล้อง (Consistency Theories)	96-98
7.3 กระบวนการตัดสินใจ (Judgment processes)	99
7.3.1 ทฤษฎีแนวโน้มในการวิเคราะห์ใคร่ครวญ (Elaboration Likelihood Theory)	99

	หน้า
บทที่ 8 ทฤษฎีกลุ่มโครงสร้างนิยม (Structuralism)	101-109
8.1 ที่มาจากสายมานุษยวิทยา (Anthropological lineage)	101-103
8.2 โครงสร้างนิยมในภาษาศาสตร์ (Structuralism in Linguistics)	103-107
8.3 จิตวิเคราะห์และวัฒนธรรม	107-109
บทที่ 9 ทฤษฎีกลุ่มผลกระทบเชิงจิตวิทยาต่อผู้รับสารของการสื่อสารมวลชน	111-121
9.1 ยุคทองผลกระทบ	111-113
9.2 ระดับของผลกระทบ	113
9.3 ประเภทของผลกระทบ	113-114
9.4 สังคมสารสนเทศและทฤษฎีโลกาภิวัตน์	114
9.4.1 สังคมสารสนเทศ (information society)	115
9.4.2 ลักษณะการของสังคมสารสนเทศ	115
9.4.3 ผลที่เกิดขึ้นตามมาจากสังคมสารสนเทศ	115-116
9.4.4 โลกาภิวัตน์ (Globalization)	116-117
9.4.5 ผลที่เกิดขึ้นตามมาจากปรากฏการณ์โลกาภิวัตน์	117-118
9.5 อิทธิพลของสื่อกับวัฒนธรรมบริโภคนิยม	118
9.5.1 ทฤษฎีการบริโภค	118-121
อ้างอิง	122-123